

Skatteutskottets betänkande 2025/26:SkU33

Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna. I betänkandet behandlas regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete. Regeringen delar delvis Riksrevisionens bedömningar. Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:79 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund4

 Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....4

Utskottets överväganden.....5

 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete5

Särskilt yttrande.....8

 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete
 (S).....8

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag.....9

 Skrivelsen.....9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:79 till handlingarna.

Stockholm den 5 mars 2026

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Eric Westroth (SD), Borian Åberg (M), Marie Olsson (S), Bo Broman (SD), Kalle Olsson (S), Marie Nicholson (M), Ida Ekeröth Claussön (S), Markus Wiechel (SD), Mathias Tegnér (S), Adam Reuterskiöld (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Vilhelmsson (C), Jimmy Ståhl (SD), Anders Ekegren (L) och Janine Alm Ericson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2025/26:79 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete. Utskottet fick information om rapporten av riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg den 18 september 2025.

Det har inte väckts några motioner i ärendet.

Bakgrund

Riksdagens kammarkansli anmälde till utskottet den 12 juni 2025 att Riksrevisionens granskningsrapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete (RiR 2025:18) kommit in till riksdagen och att rapporten överlämnats till regeringen för yttrande. Regeringen överlämnade skrivelse 2025/26:79 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete till riksdagen den 11 december 2025.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete (RiR 2025:18).

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:79 till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (S).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat Skatteverkets åtgärder mot svartarbete. Skatteverket uppskattar att de svarta arbetsinkomsterna uppgick till 97 miljarder kronor i snitt per år under perioden 2017–2022. Detta motsvarar ca 5 procent av de totala arbetsinkomsterna. Skatteverket motverkar svartarbete genom kontroller och förebyggande arbete. Kontrollerna ska upptäcka och korrigera fel, förhindra att fel uppstår samt motverka brottslighet. I årsredovisningarna för 2023 och 2024 pekade Skatteverket på att skattek kontrollerna av företag inte kunde genomföras i planerad omfattning, bl.a. på grund av ett stort inslag av manuell hantering. I budgetunderlaget för 2024–2026 bedömde Skatteverket att antalet kontroller närmade sig en nivå som inte är rimlig för att bibehålla förtroendet, minska skattefelet och hantera högt värderade skattefelsrisker.

Riksrevisionen menar att den omfattande förekomsten av svartarbete, Skatteverkets problem med att upprätthålla en rimlig kontrollnivå och behovet av ytterligare insatser tyder på att det finns potential för att förbättra Skatteverkets förmåga att motverka svartarbete.

I sin granskningsrapport utgår Riksrevisionen från den övergripande frågan om Skatteverket motverkar svartarbete på ett effektivt sätt. Riksrevisionen anför att Skatteverket i grunden har en väl utformad modell för att identifiera och värdera risker för oredovisad arbetskraft men att modellen inte kan tillämpas som det är tänkt i vissa avseenden. Riksrevisionens övergripande slutsats är att Skatteverkets åtgärder är viktiga för att motverka svartarbete men att det finns flera brister i prioriteringen av åtgärder, åtgärdernas effektivitet och uppföljning. Riksrevisionen konstaterar att Skatteverkets kontroller i hög utsträckning leder till påförd skatt men att det ofta beror på andra fel än att svartarbete har hittats. Granskningen visar enligt Riksrevisionen att Skatteverket saknar tillräckliga verktyg och befogenheter för att effektivt åtgärda komplicerat och systematiskt svartarbete. Riksrevisionen anför vidare att konsekvensen av de här bristerna är att verksamheten inte får den kontinuerliga återkoppling som utgör grunden i ett

effektivt riskbaserat arbetssätt. Slutligen anför Riksrevisionen att granskningen visar att Skatteverkets uppföljning av åtgärder inte kan mäta resultaten på ett meningsfullt sätt.

För att stärka Skatteverkets arbetsmetoder lämnar Riksrevisionen följande rekommendationer till Skatteverket:

- Bredda informationsunderlaget för riskanalys genom exempelvis fler slumpkontroller och myndighetssamverkan.
- Säkerställ att riskanalyserna får genomslag i planering och prioritering av åtgärderna mot svartarbete.
- Hemställ till regeringen om regeländringar som kan stärka utredningar av komplicerat och systematiskt svartarbete.
- Utveckla bättre metoder och systemstöd för att löpande följa upp resultatet av åtgärder mot svartarbete.

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning. Rapporten är ett viktigt bidrag i det ständiga arbetet med att förbättra Skatteverkets verksamhetsutveckling och regeringens styrning av myndigheten.

Regeringen instämmer till viss del i Riksrevisionens kritik när det gäller behovet av att Skatteverket utvecklar en tydligare uppföljning av resultatet av åtgärder och utvecklar en starkare koppling mellan riskanalys och åtgärder. Regeringen har tagit upp Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i myndighetsdialogen med Skatteverket och anför att vissa av Riksrevisionens iakttagelser redan har uppmärksammats och åtgärdats av Skatteverket. Regeringen anför vidare att det pågår ett utvecklingsarbete när det gäller övriga iakttagelser. Skatteverket inkom den 17 februari 2025 till Finansdepartementet med en skrivelse om förslag på nya regler för att anpassa regelverket om bevissäkring till den tekniska utvecklingen som bl.a. möjliggjort användning av molntjänster. Den 20 november 2025 beslutade regeringen om lagrådsremissen Modernisering av Skatteverkets kontrollverktyg, i vilken bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2026.

Regeringen menar även att flera åtgärder för att stoppa svartarbete redan har genomförts. Som exempel lyfter regeringen bl.a. fram att Skatteverket har fått bättre möjligheter att kontrollera företag med godkännande för F-skatt, och att regeringen har beslutat om en lagrådsremiss med förslag som ger Skatteverket ytterligare verktyg i arbetet mot momsbedrägerier. Regeringen anför vidare att Skatteverket utför kontroller av personalliggare och också deltar i myndighetssamverkan för att bekämpa arbetslivskriminalitet som är ett viktigt verktyg mot bl.a. svartarbete. Dessutom menar regeringen att det inom Regeringskansliet bereds flera förslag om förbättrade kontrollverktyg för Skatteverket, bl.a. för kontroll av företag som tillhandahåller rot- och rutarbeten.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Mot bakgrund av det arbete som pågår anser regeringen inte att det i dagsläget finns skäl att vidta några andra åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. I och med regeringens skrivelse anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete (S)

Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Ida Ekeröth Clausson (S) och Mathias Tegnér (S) anför:

Riksrevisionens granskning av Skatteverkets åtgärder mot svartarbete belyser ett allvarligt samhällsproblem som hotar både legitimiteten i skattesystemet och finansieringen av den gemensamma välfärden. En ny ESO-rapport estimerar den kriminella ekonomins omfattning till över 350 miljarder kronor. Av den bedöms den svarta ekonomin utgöra 64 procent. Det är en hisnande summa, och det borde stå utom tvivel att insatserna mot den svarta ekonomin och svartarbete måste stärkas ytterligare. Resultatet av uteblivna åtgärder är förödande. Statens intäkter urholkas, den kriminella ekonomin stärks, seriösa företag riskerar att konkurreras ut och arbetstagare utnyttjas. Detta sker samtidigt som regeringens politik konsekvent gynnar de allra rikaste på bekostnad av vanligt folk, vilket märks i hela samhället genom långa vårdköer, färre lärare och en minskad statlig närvaro. Skattefusk och svartarbete är inte bara en fråga om uteblivna skatteintäkter utan också om rättvisa och tillit. Ytterst handlar det om legitimiteten i vårt samhällskontrakt. Varje skattekrona ska användas effektivt, och alla ska bidra efter förmåga. Att värna detta är en central prioritering för oss socialdemokrater. Vi delar Riksrevisionens bedömning att Skatteverket saknar tillräckliga verktyg och befogenheter för att effektivt komma åt komplicerat och systematiskt svartarbete. Särskilt allvarligt är att brister i uppföljning och återkoppling försvårar ett kontinuerligt och träffsäkert arbetssätt. Vi noterar att det finns ett behov av både regeländringar och ökade resurser och kommer att följa frågan. Vi ställer oss dock bakom regeringens skrivelse.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:79 Riksrevisionens rapport om Skatteverkets åtgärder mot svartarbete.